

ΕΦΕΤΕΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Αρ. Έφεσης 04/2023

Μεταξύ

DA SILVA SA PINTO, RICARDO MANUEL

Εφεσεύοντα

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ, μέσω Αθλητικού Δικαστή

Εφεσίβλητης

Ημερομηνία: 26 Οκτωβρίου 2023

Απόφαση Μειοψηφίας

Η παρούσα υπόθεση αφορά απόφαση του Αθλητικού Δικαστή της ΚΟΠ σε παραπομπή του εφεσεύοντα προπονητή RICARDO DA SILVA SA PINTO από τον Πειθαρχικό Εισαγγελέα ημερομηνίας 27/9/2023 «για επιβολή παραπέρα ποινής πέραν του αυτόματου αποκλεισμού (2 αγωνιστικών), που επιβάλλεται σύμφωνα με την Προκήρυξη Πρωταθλήματος της περιόδου 2023-2024».

Η παραπομπή αφορούσε τον αγώνα του Παγκύπριου Πρωταθλήματος Cyta 2023/24 – Α' φάσης, μεταξύ των ομάδων Ανόρθωσης Αμμοχώστου – ΑΠΟΕΛ Λευκωσίας που έλαβε χώρα την 23/9/2023.

Η κατηγορία στην παραπομπή είχε ως εξής: «Sent off the game in During break Άλλο. Στο ημίχρονο και καθώς κατευθύνονταν οι ομάδες και οι διαιτητές στα αποδυτήρια και μετά από έντονες διαμαρτυρίες κατευθύνθηκε προς τον τέταρτο διαιτητή Δημήτρη Κουμή σπρώχνοντας τον στον ώμο μιλώντας του έντονα και επιθετικά στη γλώσσα του και περαιτέρω εισερχόμενος στον αγωνιστικό χώρο ήρθε σε αντιπαράθεση με τον προπονητή της αντίπαλης ομάδας και ακολούθως χτύπησε δύο φορές τον βοηθό προπονητή της αντίπαλης ομάδας και μετά το τέλος της δημοσιογραφικής διάσκεψης ήρθε σε αντιπαράθεση με φύλαγλο της αντίπαλης ομάδας και τον Διευθυντή της αντίπαλης ομάδας, κατά παράβαση των άρθρων 4(γ), 9(ε), 9(η) και 9(ια) των Πειθαρχικών Κανονισμών της ΚΟΠ». (δική μου υπογράμμιση)

Κατόπιν εξέτασης της παραπομπής, ο Αθλητικός Δικαστής εξέδωσε απόφαση ημερομηνίας 6/10/2023 (η **Απόφαση**) κρίνοντας τον εφεσεύοντα προπονητή σε παράβαση των άρθρων 9(ε) και 9(η) των Πειθαρχικών Κανονισμών και επιβάλλοντας συνολική ποινή αποκλεισμού 4 μηνών από όλες τις διοργανώσεις της ΚΟΠ πλέον 3,000 ευρώ πρόστιμο.

Μεταξύ άλλων, στην Απόφαση αναφέρονται τα ακόλουθα:

«Από το οπτικοακουστικό υλικό που έχω ενώπιον μου διαπιστώνω και καταλήγω σε εύρημα ότι ο προπονητής του ΑΠΟΕΛ μετά την επίτευξη του τέρματος της Ανόρθωσης προβαίνει σε αντιαθλητική συμπεριφορά αφού αρχικά φαίνεται να κλωτσά τρεις φορές τις διαφημιστικές πινακίδες, μπροστά από την κερκίδα των οπαδών της Ανόρθωσης. Ακολούθως, μετά τη λήξη του ημιχρόνου πλησιάζει τον τέταρτο διαιτητή τον οποίο πιάνει από τον ώμο και με επιθετικό τρόπο προβαίνει σε πολύ έντονες διαμαρτυρίες προς αυτόν.

Είναι γεγονός ότι υπάρχει η σωματική επαφή του προπονητή με τον τέταρτο διαιτητή, αφού όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω, από το οπτικοακουστικό υλικό φαίνεται ότι τον ακουμπά στον ώμο και ακολούθως προβαίνει σε λεκτική επίθεση και διαμαρτυρία.

Παρόλα αυτά θεωρώ ότι η σωματική αυτή επαφή δεν συνιστά σωματική επίθεση στην έννοια της σχετικής πρόνοιας του κανονισμού, γι' αυτό καταλήγω ότι υπήρξε λεκτική επίθεση χωρίς όμως το στοιχείο της σωματικής επαφής (επίθεσης)» (σελ. 4 της Απόφασης)

«Αντίθετα καταλήγω ότι με βάση όλο το υλικό το οποίο βρίσκεται ενώπιον μου, οι κατηγορίες που αποδίδονται προς τον προπονητή και συγκεκριμένα η κατηγορία με βάση το άρθρο 9(η) που αφορά επίθεση η οποία δεν έχει το στοιχείο της σωματικής επαφής προς τον τέταρτο διαιτητή και η κατηγορία με βάση το άρθρο 9(ε) που αφορά επίθεση προς τον βοηθό προπονητή της Ανόρθωσης, έχουν στοιχειοθετηθεί και/ή αποδειχτεί.» (η έμφαση δική μου) (σελ. 5 της Απόφασης).

Εναντίον της Απόφασης υποβλήθηκε η ενώπιον μας έφεση.

Με την έφεση, προβάλλονται οι θέσεις (μεταξύ άλλων) ότι:

- 190: «Ο προπονητής δεν παραβίασε το άρθρο 9(ε), επειδή ο προπονητής δεν επιτέθηκε σε παίκτες ή άλλα πρόσωπα».
- 191: «Ο προπονητής δεν παραβίασε το άρθρο 9(η), επειδή ο προπονητής δεν έφτυσε κανένα αξιωματούχο του αγώνα, ούτε είχε σωματική επαφή, ούτε επιτέθηκε σε αξιωματούχο του αγώνα».
- 192. «Ο προπονητής δεν παραβίασε το άρθρο 9(η), γιατί δεν επιτέθηκε ούτε είχε σωματική βία προς τον τέταρτο διαιτητή».
- 193. «Ο προπονητής δεν παραβίασε το άρθρο 9(ια), επειδή δεν είχε αντιαθλητική συμπεριφορά σε διαιτητή, παρατηρητή ή διευθυντή σταδίου [γυμνασάραχο αγώνα]».
- 200. «Ο προπονητής Sa Pinto δεν παραβίασε τα άρθρα 4(γ), 9(ε), 9(η) και 9(ια) των πειθαρχικών κανονισμών της [ΚΟΠ].»

Διαζευκτικά, προβάλλεται η θέση (παρ. 202) ότι «η ποινή που του επιβλήθηκε, η τετράμηνη απαγόρευση, είναι υπερβολικά δυσανάλογη προς τα διαπραχθέντα αδικήματα.» και ότι «Εν προκειμένω, [το Εφετείο] πρέπει να μειώσει την προσβαλλόμενη κύρωση».

Κατά Απόφασης, δεν έχει καταχωρηθεί αντέφεση από τον Πειθαρχικό Εισαγγελέα.

Σημειώνω περαιτέρω ότι, κατά την ακρόαση της έφεσης, ο συνήγορος του εφεσεύοντα προπονητή, με αναφορά στο άρθρο 9(ε) των Πειθαρχικών Κανονισμών, παραδέχτηκε ότι ο εφεσεύοντας κύπησε δύο φορές τον βοηθό προπονητή της Ανόρθωσης.

Εξετάζω στη συνέχεια την Έφεση, έχοντας κατά νου το άρθρο 65 των Πειθαρχικών Κανονισμών που προβλέπει τα εξής:

«Εντός των δικογραφημένων πλαισίων της έφεσης το Εφετείο επανεξετάζει την υπόθεση τόσο από νομικής πλευράς όσο και από πλευράς γεγονότων.

Με την απόφαση του μπορεί να επικυρώσει, τροποποιήσει ή ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.»

Νομική Πλευρά

Τα σχετικά άρθρα του Πειθαρχικού Κανονισμού έχουν ως ακολούθως:

«9(ε) Αποβολή για τρεις αγώνες όλων των διοργανώσεων ή για μεγαλύτερη περίοδο, για επίθεση σε ποδοσφαιριστές ή άλλα πρόσωπα που παρευρίσκονται σε ποδοσφαιρικό αγώνα και επιβολή ποινής προστίμου τουλάχιστον 600 ευρώ.»

«9(η) Αποβολή για δώδεκα μήνες ή για μεγαλύτερη περίοδο, για φτύσιμο σε οποιοδήποτε αξιωματούχο αγώνα.

Αποβολή για περίοδο έξι μηνών ή για μεγαλύτερη περίοδο για επίθεση η οποία έχει και το στοιχείο της σωματικής επαφής και για περίοδο 3 μηνών για επίθεση η οποία δεν έχει το στοιχείο της σωματικής επαφής σε αξιωματούχο αγώνα και επιβολή ποινής προστίμου τουλάχιστον 1,200 ευρώ.» (η υπογράμμιση δική μου)

«9(ια) Αποβολή από τουλάχιστον τρεις αγώνες όλων των διοργανώσεων ή για μεγαλύτερη περίοδο και επιβολή ποινής προστίμου τουλάχιστον 600 ευρώ για αντιαθλητική συμπεριφορά προς διαιτητή, παρατηρητή, παρατηρητή αγώνα ή γυμνασίαρχο αγώνα,»

Δεν έχω πρόθεση να αναπτύξω το άρθρο 9(ε) ενόψει της παραδοχής του εφεσείοντα.

Αναφορικά με το άρθρο 9(η) απασχόλησαν το Εφετείο τα ακόλουθα 2 σημεία:

- (α) Το κατά πόσο η αναφορά σε «αξιωματούχο αγώνα» περιλαμβάνει αναφορά και σε βοηθό προπονητή, και
- (β) Ποια είναι τα συστατικά στοιχεία «επίθεσης[ς] η οποία δεν έχει το στοιχείο της σωματικής επαφής»;

Θα αναπτύξω τα δύο αυτά σημεία στη συνέχεια:

(α) Η έννοια του όρου «αξιωματούχος αγώνα» κάτω από το άρθρο 9(η).

Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας, τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο ο όρος «αξιωματούχος αγώνα» όπως αυτός χρησιμοποιείται στο άρθρο 9(η) επεκτείνεται και σε βοηθούς προπονητές και αν, κατά συνέπεια, το άρθρο 9(η) μπορούσε να καλύψει το κατά παραδοχή κτύπημα του εφεσείοντα προπονητή κατά του βοηθού προπονητή της Ανόρθωσης.

Θεωρώ ότι το ερώτημα αυτό είναι άσχετο με τη διαδικασία της έφεσης καθότι τέτοιος ισχυρισμός δεν αποτελεί επίδικο θέμα εφόσον δεν είναι δικογραφημένος από καμία πλευρά. Αντιθέτως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι το άρθρο 9(η) εξετάζεται μόνο αναφορικά με την κατ' ισχυρισμό επίθεση προς τον τέταρτο διαιτητή. Μεταξύ άλλων:

- Στην Απόφαση αναφέρεται ότι «η κατηγορία με βάση το άρθρο 9(η) που αφορά επίθεση η οποία δεν έχει το στοιχείο της σωματικής επαφής προς τον τέταρτο διαιτητή [...], έχ[ει] στοιχειοθετηθεί και/ή αποδειχτεί» (δική μου υπογράμμιση),
- Στην έφεση αναφέρεται ότι (παράγραφος 191): «Ο προπονητής δεν παραβίασε το άρθρο 9(η), επειδή ο προπονητής δεν έφτυσε κανένα αξιωματούχο του αγώνα, ούτε είχε σωματική επαφή, ούτε επιτέθηκε σε αξιωματούχο του αγώνα» και (παράγραφος 192) «Ο προπονητής δεν παραβίασε το άρθρο 9(η), γιατί δεν επιτέθηκε ούτε είχε σωματική βία προς τον τέταρτο διαιτητή».
- Στις θέσεις του Επικεφαλής Πειθαρχικού Εισαγγελέα αναφέρεται ότι «ο προπονητής βρέθηκε ένοχος για το αδίκημα που προβλέπεται στο άρθρο 9(η) που αφορά επίθεση η οποία δεν έχει το στοιχείο της σωματικής επαφής προς τον τέταρτο διαιτητή». (οι υπογραμμίσεις δικές μου).

Ως εκ τούτου, θεωρώ ότι ως Εφετείο δεν έχουμε την δυνατότητα να παρεκκλίνουμε από τις δικογραφημένες θέσεις και να εξετάσουμε τυχόν εφαρμογή του άρθρου 9(η) σε περιστατικό άλλο από την κατ' ισχυρισμό επίθεση προς τον τέταρτο διαιτητή.

Ανεξαρτήτως της πιο πάνω θέσης, είχα την ευκαιρία να μελετήσω σχέδιο της απόφασης της πλειοψηφίας των μελών του Εφετείου στην οποία, με βάση το άρθρο 2 των Πειθαρχικών Κανονισμών, η πλειοψηφία καταλήγει ότι «Ο προπονητής και ο βοηθός του είναι αξιωματούχοι αγώνων...».

Με σεβασμό, διαφωνώ με την πιο πάνω ερμηνεία. Δεν έχω οποιαδήποτε αμφιβολία ότι η αναφορά στο άρθρο 9(η) σε «αξιωματούχους αγώνα» αφορά ουσιαστικά την διαιτητική ομάδα και δεν επεκτείνεται σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

Η παρερμηνεία φαίνεται να προκύπτει από την (ομολογουμένως προβληματική) διατύπωση του άρθρου 2(ε) του Πειθαρχικού Κανονισμού που αναφέρει τα ακόλουθα:

«Άρθρο 2 – Πεδίο Εφαρμογής

Οι παρόντες κανονισμοί εφαρμόζονται για την εκδίκαση όλων των πειθαρχικών παραπτωμάτων και ρυθμίζουν όλα τα θέματα που άμεσα ή έμμεσα καθορίζονται στο κείμενο τους.

Οι ακόλουθοι υπόκεινται στους παρόντες κανονισμούς: [...]

*(ε) **Οι αξιωματούχοι αγώνων (match officials)**, στους οποίους περιλαμβάνονται **ο διαιτητής, οι βοηθοί διαιτητές, ο τέταρτος διαιτητής, ο παρατηρητής διαιτησίας, χρονομέτρης, ο γυμνασάρχος, ο παρατηρητής του αγώνα, ο υπεύθυνος ασφάλειας, οι προπονητές και οι βοηθοί τους, φυσιοθεραπευτές, μασέρ, διερμηνείς, ιατροί, φροντιστές, ως επίσης και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο το οποίο με την άδεια του διαιτητή του αγώνα ευρίσκεται στον αγωνιστικό χώρο ή έχει διοριστεί από οποιαδήποτε από τις διαγωνιζόμενες ομάδες ή την ΚΟΠ και ανέλαβε συγκεκριμένη ευθύνη σε σχέση με ποδοσφαιρικό αγώνα.**» (η υπογράμμιση και έμφαση δική μου).*

Σημειώνω ότι το πιο πάνω άρθρο δεν είναι ερμηνευτικό άρθρο. Προφανώς έχει σκοπό να καθορίσει κατάλογο προσώπων στα οποία εφαρμόζεται ο πειθαρχικός κανονισμός. Ο κατάλογος περιλαμβάνει του αξιωματούχους αγώνων (οι οποίοι κατά την άποψη μου και με βάση την πιο κάτω ανάλυση καλύπτουν τα πρόσωπα που σημειώνω με σκούρα (bold) γράμματα) καθώς και άλλα πρόσωπα όπως τους υπευθύνους, ασφαλείας, προπονητές και βοηθούς, μασέρ κλπ.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 των Πειθαρχικών Κανονισμών: «Όπου δεν υπάρχει ειδική πρόνοια στους παρόντες κανονισμούς ή σε οποιοδήποτε άλλο κανονισμό, το πειθαρχικό όργανο θα αποφασίζει με βάση τις αναγνωρισμένες νομικές αρχές με γνώμονα το τι είναι νομικά ορθό και δίκαιο, τους σχετικούς κανονισμούς της UEFA και της FIFA, τους κανόνες του αθλήματος (rules of the game) όπως καθορίζονται από την IFAB (International Football Association Board) και τον κώδικα ηθικής δεοντολογίας της FIFA (FIFA Code Of Ethics) ή όπου αυτό δεν είναι εφικτό με βάση κανονισμούς που θα θεσπίζει το ίδιο».

Στην απουσία ειδικής ερμηνευτικής πρόνοιας στους ίδιους τους Πειθαρχικούς Κανονισμούς αναφορικά με τον ορισμό του όρου «αξιωματούχοι αγώνα», έχω ανατρέξει στις ερμηνευτικές πρόνοιες άλλων κανονισμών (Προκήρυξης Πρωταθλήματος CΥΤΑ 2023/2024) αλλά και των κανόνων του αθλήματος της IFAB που αναφέρουν τα ακόλουθα:

- **Προκήρυξη Πρωταθλήματος CΥΤΑ 2023/2024¹**

«1 Ορισμοί

Ερμηνεία

1. Στους παρόντες κανονισμούς οι λέξεις στον ενικό περιλαμβάνουν και τον πληθυντικό και αντίστροφα. Επίσης, ερμηνεία όπου αναφέρεται το αρσενικό φύλο, περιλαμβάνει και το θηλυκό και οι ακόλουθες λέξεις ή εκφράσεις έχουν τις εξής έννοιες εκτός αν το κείμενο απαιτεί διαφορετικά:

23. «Αξιωματούχος Αγώνα» σημαίνει τον διαιτητή αγώνα και /ή τον παρατηρητή αγώνα και /ή τον παρατηρητή διαιτησίας και/ ή τον βοηθό διαιτητή και /ή τον τέταρτο διαιτητή και /ή το γυμνασάριο.» (η υπογράμμιση δική μου).

- **IFAB Laws of the Game 2023/24²**

"Glossary

Referee Terms

Match official(s)

*General term for person or persons responsible for controlling a football match on behalf of a football association and/or competition under whose jurisdiction the match is played.*³

Σε ελληνική μετάφραση από την Ελληνική ΕΠΟ των κανόνων του 2021/2022⁴

«Αξιωματούχος (-οι) Αγώνα (ων)

Γενικός όρος για πρόσωπο ή πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τον έλεγχο ενός ποδοσφαιρικού αγώνα εξ ονόματος μιας ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας και/ ή μιας διοργάνωσης υπό τις οποίες διεξάγεται ο αγώνας.»

² <https://www.theifab.com/laws/latest/glossary/referee-terms/>

³ Ακολουθεί το εξής κείμενο:

«Referee

The main match official for a match who operates on the field of play. Other match officials operate under the referee's control and direction. The referee is the final/ultimate decision-maker

Other match officials:

'On-field' match officials

Competitions may appoint other match officials to assist the referee:

Assistant referee

A match official with a flag positioned on one half of each touchline to assist the referee particularly with offside situations and goal kick/corner kick/ throw-in decisions

Fourth official

A match official with responsibility for assisting the referee with both on-field and off-field matters, including overseeing the technical area, controlling substitutes etc.

Additional assistant referee (AAR)

A match official positioned on the goal line to assist the referee particularly with situations in/around the penalty area and goal/no-goal decisions

Reserve assistant referee

A match official who will replace an assistant (and, if competition rules permit, a fourth official and/or AAR) who is unable to continue and who has responsibility for assisting the referee with both on-field and off-field matters, including overseeing the technical area, controlling substitutes etc.

'Video' match officials (VMOs)

These are the VAR and AVAR who assist the referee in accordance with the Laws of the Game and the VAR protocol:

Video assistant referee (VAR)

A current or former referee appointed to assist the referee by communicating information from replay footage only in relation to a 'clear and obvious error' or 'serious missed incident' in one of the reviewable categories

Assistant video assistant referee (AVAR)

A current or former referee/assistant referee appointed to assist the video assistant referee (VAR)

⁴ Για Ελληνικό κείμενο καθοδήγηση μπορεί να ληφθεί από την μετάφραση της Ελληνικής ΕΠΟ των κανόνων του 2021/2022 [https://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/2021-](https://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/2021-2022/Laws_of_the_game_Digital_2021_2022.pdf)

[2022/Laws_of_the_game_Digital_2021_2022.pdf](https://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/2021-2022/Laws_of_the_game_Digital_2021_2022.pdf) («Αξιωματούχος (-οι) Αγώνα (ων) Γενικός όρος για πρόσωπο ή πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τον έλεγχο ενός ποδοσφαιρικού αγώνα εξ ονόματος μιας ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας και/ ή μιας διοργάνωσης υπό τις οποίες διεξάγεται ο αγώνας.»)

Από τα πιο πάνω προκύπτει αβίαστα ότι ο ειδικός όρος «Αξιωματούχος Αγώνα (match official)» αφορά στην ουσία τη διαιτητική ομάδα και όχι άλλα άτομα όπως «οι προπονητές και οι βοηθοί τους, φυσιοθεραπευτές, μασέρ, διερμηνείς, ιατροί, φροντιστές».

Το εύρημα αυτό ενισχύεται εξετάζοντας τη χρήση του όρου στους ίδιους τους Πειθαρχικούς Κανονισμούς. Για παράδειγμα,

- Στο άρθρο 9(β) προβλέπεται η ακόλουθη πειθαρχική ποινή: «(δ) Αποβολή για δύο αγώνες όλων των διοργανώσεων ή για μεγαλύτερη περίοδο και επιβολή ποινής προστίμου τουλάχιστον 2,400 ευρώ, για την διενέργεια πράξεως ή χρήση δύναμης ή βίας ή απειλών με προφανή σκοπό να προκαλέσει την λήψη λανθασμένης απόφασης από αξιωματούχο αγώνα ή να προκαλέσει την υποστήριξη απόφασης του που λήφθηκε κατόπιν σφάλματος κρίσεως, κατά τρόπο ώστε να τον προκαλέσει να λάβει εσφαλμένη απόφαση ή με σκοπό να τον παρεμποδίσει ή αποτρέψει από του να ασκήσει ελεύθερα τα καθήκοντά του.»

Προφανώς η πιο πάνω πρόνοια (που βρίσκεται στο ίδιο άρθρο όπως και το 9(η)) στρέφεται κατά ενέργειας που επηρεάζει απόφαση του διαιτητού ή της διαιτητικής ομάδας και όχι άλλου προσώπου όπως π.χ. προπονητή, βοηθού προπονητή, φυσιοθεραπευτή ή μασέρ.

Καταληκτικά, θεωρώ ότι:

- (α) ως Εφετείο δεν έχουμε την δυνατότητα να παρεκκλίνουμε από τις δικογραφημένες θέσεις και να εξετάσουμε τυχόν εφαρμογή του άρθρου 9(η) σε περιστατικό άλλο από την κατ' ισχυρισμό επίθεση προς τον τέταρτο διαιτητή, και
- (β) Ανεξαρτήτως της πιο πάνω θέσης, η αναφορά στο άρθρο 9(η) σε «αξιωματούχους αγώνα» αφορά ουσιαστικά την διαιτητική ομάδα και δεν επεκτείνεται σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με αποτέλεσμα το κτύπημα του εφεσείοντα προπονητή στον βοηθό προπονητή της Ανόρθωσης να μην εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 9(η).

(β) Επίθεση

Στρέφω στη συνέχεια την προσοχή μου στα συστατικά στοιχεία «επίθεσης[ς] η οποία δεν έχει το στοιχείο της σωματικής επαφής»;

Ο όρος «επίθεση» δεν τυγχάνει ερμηνείας στους Πειθαρχικούς Κανονισμούς ή σε άλλους κανονισμούς της ΚΟΠ. Ο ίδιος όρος χρησιμοποιείται και στους αντίστοιχους πειθαρχικούς κανονισμούς της UEFA⁵ και της FIFA⁶, αλλά και πάλι χωρίς ερμηνεία.

Στην απουσία ερμηνευτικών διατάξεων, έχω ανατρέξει σε «αναγνωρισμένες νομικές αρχές» που ισχύουν στη Δημοκρατία. Ειδικότερα εξέτασα τα συστατικά στοιχεία αναφορικά με την διάπραξη (i) του αστικού αδικήματος της επίθεσης και (ii) του ποινικού αδικήματος της επίθεσης.

Σύμφωνα με το περί Αστικών Αδικημάτων Νόμο⁷:

⁵ UEFA Disciplinary Regulations, Edition 2022, Art. 15(e) (suspension for three competition matches or a specified period for **assaulting** another player or another person present at the match), Art. 15(h) (suspension for fifteen competition matches or a specified period for **assaulting** a match official) (σημ. οι πρόνοιες αυτές είναι παρόμοιες με τα αντίστοιχα επίδικα άρθρα 9(ε) και 9(η) των Πειθαρχικών Κανονισμών της ΚΟΠ)

⁶ FIFA Disciplinary Code, 2023 Edition, Art. 14(1)(i) (at least three matches or an appropriate period of time for assault, including elbowing, punching, kicking, biting, spitting or hitting an opponent or a person other than a match official), Art. 14(1)(l) (l) at least 15 matches or an appropriate period of time for assaulting a match official, including elbowing, punching, kicking, biting, spitting or hitting)

⁷ Κεφ. 148, άρθρο 26(1)

«Επίθεση συνίσταται στην εκ προθέσεως χρήση κάθε είδους βίας κατά του προσώπου άλλου, είτε με κύπημα, επαφή, μετακίνηση είτε άλλως πως, είτε άμεσα είτε έμμεσα, χωρίς τη συναίνεση του, ή με τη συναίνεση του αν η συναίνεση για αυτό λήφθηκε με απάτη, ή κατόπι απόπειρας ή απειλής με πράξη ή χειρονομία χρήσης τέτοιας βίας κατά του προσώπου άλλου αν το πρόσωπο που αποπειράται ή απειλεί τη χρήση βίας προκαλεί στον άλλο πεποίθηση η οποία εδραιώνεται σε εύλογη αιτία, ότι αυτός έχει κατά τον εν λόγω χρόνο την πρόθεση και την ικανότητα για πραγμάτωση του σκοπού του.»

Στο ποινικό δίκαιο, οι αρχές που προκύπτουν από τη νομολογία έχουν ως ακολούθως:

- Επίθεση είναι οποιαδήποτε πράξη, που γίνεται με πρόθεση ή με απερισκεψία (recklessly), να προκαλέσει και που προκαλεί σε ένα άλλο πρόσωπο το φόβο ότι θα ασκηθεί άμεση και παράνομη βία εναντίον του⁸. Ο όρος χρησιμοποιείται με την έννοια της πραγματικής ή σκοπούμενης χρήσης παράνομης βίας από κάποιο άλλο πρόσωπο χωρίς τη συγκατάθεση του.
- Στην απόφαση Δήμος Πετρόπουλος ν Αστυνομίας⁹ αναφέρθηκαν τα εξής:

«Το Άρθρο 242 του Νόμου δε συναρτά το νοητικό στοιχείο του αδικήματος της επίθεσης με πρόθεση άσκησης βίας σε βάρος του θύματος. Απαγορεύει τη χρήση βίας ή την εκδήλωση πρόθεσης για τη χρήση βίας χωρίς νομικό έρεισμα - παρανόμως - (unlawfully)».

- Το αδίκημα της επίθεσης μπορεί να διαπραχθεί χωρίς ο κατηγορούμενος ή η κατηγορούμενη να αγγίξει το άλλο πρόσωπο. Πρέπει όμως να υπάρξει κάποια εχθρική πράξη για να στοιχειοθετηθεί η επίθεση, μια απειλή, ή μια κίνηση που μπορεί να εκληφθεί ως απειλή¹⁰.

Μαρτυρία

Η μαρτυρία που βρίσκεται ενώπιον του Εφετείου είναι η ακόλουθη:

- (α) οι επίσημες εκθέσεις του αγώνα, δηλαδή το φύλλο αγώνος και την έκθεση του παρατηρητή,
- (β) ηλεκτρονικό μήνυμα του 4^{ου} διαιτητή Δημήτρη Κουμή ημερομηνίας 25/9/2023,
- (γ) Αποσπάσματα από βίντεο αγώνα από 3 οπτικές γωνίες.

Φύλλο Αγώνα

Το φύλλο αγώνα (Comet Match Report) ημερομηνίας 25/9/2023 φαίνεται να συμπληρώθηκε από τον 4^ο διαιτητή Δημήτρη Κουμή και όχι από το διαιτητή του αγώνα Ghersini, Davide (Italy)¹¹. Στο φύλλο αγώνα δεν αναφέρεται καθαρά ο λόγος αποβολής του εφεσείοντα διαιτητή – αναφέρονται μόνο τα εξής: “Red Card null’DA SILVA SA PINTO, RICARDO MANUEL – Other”¹².

Έκθεση παρατηρητή

Στην έκθεση του παρατηρητή του αγώνα Μιχαήλ Κωνσταντίνου ημερομηνίας 23/9/2023 αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά με την κατηγορία του εφεσείοντα προπονητή:

⁸ R. v. Venna (1975) 3 All E.R. 788

⁹ 2003 2 A.A.Δ 574

¹⁰ Fagan v Metropolitan Police Commisioner (1968) 3 All E.R. 442

¹¹ Το άρθρο IX 17 της Προκήρυξης Πρωταθλήματος Cyta 2023/2024 αναφέρει τα εξής: «17. Μετά τη λήξη του αγώνα ο Διαιτητής οφείλει να συμπληρώνει στο ηλεκτρονικό Φύλλο Αγώνα τα ακόλουθα στοιχεία, [...] 17.4. Τις τυχόν καταγγελίες του Διαιτητή, Βοηθού Διαιτητή ή 4ου Διαιτητή εναντίον μέλους διοίκησης Σωματείου, μέλους σώματος της Ομοσπονδίας, Ποδοσφαιριστή ή Προπονητή ή οποιουδήποτε άλλου ή άλλων για παραπτώματα ή αντιαθλητική συμπεριφορά που έγιναν πριν την έναρξη και /ή κατά την διάρκεια και /ή μετά το τέλος του αγώνα.»

¹² Αντιθέτως, για τον προπονητή της Ανόρθωσης γίνεται σαφής αναφορά: “Red Card – Gallego Rodriguez David – Violent Behaviour”

«-ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ ΣΤΟ ΗΜΙΧΡΟΝΟ ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΟΠΟΝΗΤΕΣ ΗΡΘΑΝ ΣΕ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΧΩΡΟ .ΚΑΠΟΙΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΣΑΝ ΝΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΤΡΕΨΟΥΝ ΝΑ ΕΡΘΟΥΝ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ.ΚΑΠΟΙΑ ΣΤΙΓΜΗ Ο ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΕΛ ΣΑ ΠΙΝΤΟ ΚΤΥΠΗΣΕ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΟΚΚΑ .ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΝΑ ΔΕΧΘΕΙ ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΑΡΤΑ.ΣΤΑ ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ Ο ΣΑ ΠΙΝΤΟ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕ ΝΑ ΠΛΗΣΙΑΣΕΙ ΤΟΥΣ ΔΙΑΙΤΗΤΕΣ ΑΛΛΑ ΤΟΝ ΕΜΠΟΔΗΣΑΝ ΑΤΟΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ. [...]

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ ΤΟΥ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗ ΤΟΥ ΑΠΟΕΛ ΣΑ ΠΙΝΤΟ ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΟΠΑΔΟΣ ΤΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΗΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΣΤΗ ΚΕΡΚΙΔΑ ΥΒΡΙΣΕ ΤΟΝ ΣΑ ΠΙΝΤΟ (FUCK YOUR MOTHER).ΑΥΤΟΣ ΑΝΤΕΔΡΑΣΕ ΚΑΙ ΚΙΝΗΘΗΚΕ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ.ΚΑΠΟΙΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΑΠΟΕΛ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΑΝ ΝΑ ΤΟΝ ΚΡΑΤΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥ Ο ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΗΤΡΟΥ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΕ ΝΑ ΤΟΝ ΗΡΕΜΗΣΕΙ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΝΑ ΑΛΛΗΛΟΣΠΡΟΧΘΟΥΝ.ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΟΤΙ ΟΛΟ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑΝ ΠΕΡΙΠΟΥ ΕΞΙ ΑΤΟΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΙΚΡΗ ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΨΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΠΛΟΚΗ.»

Ηλεκτρονικό Μήνυμα

Με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 29/9/2023 προς τον 4^ο διαιτητή του αγώνα Δημήτρη Κουμή, η γραμματέας του νομικού τμήματος της ΚΟΠ ζήτησε «*περαιτέρω λεπτομέρειες για την κόκκινη κάρτα που έχει δοθεί¹³*».

Δεν υπάρχει ενώπιον του Εφετείου οποιαδήποτε αιτιολόγηση γιατί ζητήθηκαν εξηγήσεις από τον 4^ο διαιτητή και όχι από τον ίδιο το διαιτητή που έδωσε την κόκκινη κάρτα, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη το άρθρο ΙΧ 19 της Προκήρυξης Πρωταθλήματος Cyta 2023/2024 αναφέρει τα εξής:

«19. Σε περίπτωση καταγγελιών ομάδων ή ατόμων, επιτρέπεται στην Εκτελεστική Επιτροπή ή τον Πειθαρχικό Εισαγγελέα να ζητήσει διευκρινίσεις και / ή πρόσθετη έκθεση από τον Διαιτητή και ο Διαιτητής οφείλει να ανταποκριθεί μέσα στα χρονικά πλαίσια που θα του καθορίσει η Εκτελεστική Επιτροπή ή ο Πειθαρχικός Εισαγγελέας.»

Ο κ. Κουμής, με ηλεκτρονικό μήνυμα της ίδιας ημέρας προς τη γραμματέα του νομικού τμήματος της ΚΟΠ ανέφερε τα ακόλουθα σε σχέση με τον εφεσεύοντα προπονητή:

«Στο ημίχρονο και καθώς κατευθύνονταν οι ομάδες και οι διαιτητές στα αποδυτήρια ο προπονητής του Αποέλ Λευκωσίας μετά από έντονες διαμαρτυρίες προς τον τέταρτο διαιτητή Δημήτρη Κουμή σπρώχνοντας τον στον ώμο μιλώντας του έντονα και επιθετικά στη γλώσσα του και στη συνέχεια αντίκρισε την κόκκινη κάρτα.»

Εξέταση μαρτυρίας

Από τη μαρτυρία φαίνεται να υπάρχουν συγκρουόμενες εκδοχές για το λόγο που ο εφεσεύοντας προπονητής αντίκρισε κόκκινη κάρτα. Η έκθεση παρατηρητή αναφέρει ότι η κόκκινη κάρτα ήταν αποτέλεσμα 2 κτυπημάτων από τον εφεσεύοντα προπονητή στον Γιάννη Οκκά, ενώ το ηλεκτρονικό μήνυμα του 4^{ου} διαιτητή κάνει αναφορά σε σπρώξιμο και έντονες διαμαρτυρίες προς τον ίδιο τον 4^ο διαιτητή.

Σημειώνω ότι ούτε στο φύλλο του αγώνα αλλά ούτε στην έκθεση του παρατηρητή γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στα γεγονότα που αφορούσαν την κατ' ισχυρισμό επίθεση στον 4^ο διαιτητή.

Επί αυτού, σημειώνω το άρθρο 49 των Πειθαρχικών Κανονισμών που αναφέρει ότι «*Κατά κανόνα η Δικαστική Επιτροπή διαπιστώνει τα γεγονότα της υπόθεσης με συνοπτικό τρόπο, βασιζόμενη στις επίσημες εκθέσεις, το περιεχόμενο των οποίων τεκμαίρεται ως ορθό και ακριβές.*»

¹³ Σημ. είχαν δοθεί δύο κόκκινες κάρτες, μία σε κάθε προπονητή

Από τα βίντεο του αγώνα φαίνεται ο εφεσεϊόντας προπονητής να προσεγγίζει τρέχοντας τον 4^ο διαιτητή να τον αγγίζει στον ώμο και να διαμαρτύρεται έντονα με φωνές και χειρονομίες.

Η όλη στάση και συμπεριφορά του εφεσεϊόντα προπονητή είναι προφανώς απαράδεκτη και αποτελεί αντιαθλητική συμπεριφορά, όπως ήταν και το εύρημα του Αθλητικού Δικαστή και όπως καταλήγει και η πλειοψηφία του Εφετείου.

Συμφωνώ επίσης με το εύρημα του Αθλητικού Δικαστή ότι το άγγιγμα στον ώμο του 4^{ου} διαιτητή δεν συνιστούσε επίθεση εντός της έννοιας της σχετικής πρόνοιας του κανονισμού, εφόσον δεν εμπεριείχε βία.

Με κάθε σεβασμό, διαφωνώ όμως στο εύρημα του Αθλητικού Δικαστή ότι οι διαμαρτυρίες, χειρονομίες και φωνές του εφεσεϊόντα προπονητή (όσο έντονες και αντιαθλητικές και να ήταν) αποτελούσαν «*επίθεση η οποία δεν έχει το στοιχείο της σωματικής επαφής*» εντός της έννοιας του άρθρου 9(η).

Ο Αθλητικός Δικαστής δεν φαίνεται να έστρεψε την προσοχή του στα συστατικά στοιχεία της «*επίθεσης*» και ιδιαίτερα στο ότι για να διαπραχθεί το σοβαρό αδίκημα της επίθεσης θα πρέπει η συμπεριφορά του καταγγελλόμενου να έχει εύλογα προκαλέσει στο άλλο πρόσωπο το φόβο ή την πεποίθηση ότι θα ασκηθεί άμεση και παράνομη βία εναντίον του.

Από το σύνολο της μαρτυρίας που έχουμε ενώπιον μας, δεν φαίνεται να προκύπτει τέτοια μαρτυρία που να κατορθώσει να αποδείξει την κατηγορία με βάση το άρθρο 9(η) στον απαιτούμενο βαθμό που είναι τα κριτήρια του βάρους των «επαρκών ή ικανοποιητικών ενδείξεων» (comfortable satisfaction), κάτι δηλαδή λιγότερο από το βάρος απόδειξης πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας και κάτι περισσότερο από αυτό του ισοζυγίου των πιθανοτήτων που ισχύει στις αστικές υποθέσεις¹⁴. Από τα βίντεο, φαίνεται ο 4^{ος} διαιτητής να απομακρύνεται ήρεμα και ψύχραιμα από τον εφεσεϊόντα διαιτητή ενώ στο ηλεκτρονικό του μήνυμα δεν αναφέρει με οποιοδήποτε τρόπο ότι είχε ανησυχήσει για άσκηση σωματικής βίας εναντίον του. Στις επίσημες εκθέσεις δεν φαίνεται να υπάρχει οποιαδήποτε αναφορά στο περιστατικό.

Συμφωνώ στο σημείο αυτό με την πλειοψηφία του Εφετείου που καταλήγει ότι «*Όσον αφορά την επίθεση στον τέταρτο διαιτητή βρίσκουμε ότι δεν αποδείχθη συστατικό στοιχείο του πειθαρχικού παραπτώματος*».

Κατάληξη

Με βάση την πιο πάνω ανάλυση,

(α) θα απέρριπτα την κατηγορία με βάση του άρθρου 9(η),

(β) θα έβρισκα τον εφεσεϊόντα προπονητή κατά παράβαση του άρθρου 9(ε) αναφορικά με 2 κτυπήματα στον βοηθό προπονητή της Ανόρθωσης (κατά την παραδοχή του), και

(γ) θα έβρισκα τον εφεσεϊόντα προπονητή κατά παράβαση του άρθρου 9(ια) για αντιαθλητική συμπεριφορά κατά του 4^{ου} διαιτητή.

Ως προς την επιβολή ποινής, συμφωνώ πλήρως με τα όσα ορθά ανέφερε ο Αθλητικός Δικαστής στις αρχικές παραγράφους της σελίδας 5 της απόφασής του. Οι συγκεκριμένες ενέργειες του εφεσεϊόντα προπονητή ήταν σαφώς αντιαθλητικές και απαράδεκτες. Οι τυχόν προκλήσεις των φιλάθλων δεν θα πρέπει να αποτελούν μετριαστικό παράγοντα καθότι, ιδιαίτερα οι προπονητές, οφείλουν να είναι πάντοτε συγκρατημένοι και ευπρεπείς μέσα στους αγωνιστικούς χώρους. Επίσης ότι τέτοιου είδους συμπεριφορές

¹⁴ Αρ. Έφεσης Εφετείου ΚΟΠ 2/2023 Ονησιφόρου κ.α. ν. ΚΟΠ 11/9/2023

έχουν την δυνατότητα να αυξάνουν την ένταση μεταξύ των φιλάθλων και να οδηγήσουν σε σοβαρά επεισόδια.

Ως μετριαστικούς παράγοντες λαμβάνω υπόψη την ειλικρινή απολογία και μεταμέλεια του εφεσείοντα που (έστω και στην υστάτη) εκφράστηκε ενώπιον του Εφετείου καθώς και την απουσία προηγούμενης πειθαρχικής καταδίκης. Αν υπήρχε προηγούμενο, η κρίση μου θα ήταν κατά πολύ αυστηρότερη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, θα επέβαλλα στον εφεσείοντα προπονητή τις ακόλουθες ποινές:

(α) για παράβαση του άρθρου 9(ε) αναφορικά με 2 κτυπήματα στον βοηθό προπονητή της Ανόρθωσης (κατά την παραδοχή του): αποβολή για 4 αγώνες όλων των διοργανώσεων,

(β) για παράβαση του άρθρου 9(ια) για αντιαθλητική συμπεριφορά κατά του 4^{ου} διαιτητή: αποβολή για 4 αγώνες όλων των διοργανώσεων.

Οι πιο πάνω ποινές θα ήταν διαδοχικές και όχι συντρέχουσες και επιπρόσθετες του αυτομάτου αποκλεισμού των 2 αγωνιστικών λόγω κόκκινης κάρτας.

Σημειώνω επίσης ότι ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσείοντα απέσυρε το μέρος της έφεσης που αφορούσε την επιβολή χρηματικού προστίμου €3,000, πρόστιμο το οποίο και επικυρώνεται από το Εφετείο.

Δόθηκε την 2 Νοεμβρίου 2023

(Υπ.)

Κύπρος Ιωαννίδης
Μέλος Εφετείου
Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου